

stans ligge i Tiendekommissærens Haand og i næste Instans i de offentlige Kontorers Haand. Der staar nemlig i § 8, at Begæringerne om Tiendeaflysning skulle indgives til vedkommende Kommissær. Og som jeg paapegede i min første Udtalelse: Netop fordi Fordelene ved at faa afløst efter det foreliggende Forslag ere saa ganske overordentlig store, er det absolut givet, at man samme Dag, Tiendeloven er vedtagen, eller umiddelbart efter vil forlange alle Tiender afløst over hele Landet. Det er saa sikkert i Grunden, som 2 og 2 er 4, og da det er saa, at de skulle henvende sig til Tiendeaflysningskommissæren, og han skal sætte Arbejdet for Afløsningen i Gang, og han jo ikke samtidig kan arbejde paa Afløsningen af alle Tiender, kan jeg ikke se andet, end at jeg har fuldstændig Ret i, at Afgørelsen af, hvilke Tiender, der skulle afløses først, og hvilke der skulle vente i en Aarrække, i første Instans vil ligge i Tiendeaflysningskommissærens Haand. Nu finder den ærede Ordfører, at det var mærkeligt, om Tiendeaflysningskommissæren kunde have noget imod dette. Ja, der maa den ærede Ordfører have mig undskyldt, selv om jeg tror, at Tiendekommissærerne i al Almindelighed kunne være ret heldigt gængse, ønsker jeg dog ikke en saadan Afgørelse lagt i deres Haand, en saadan Vilkaarlighed, en saadan Myndighed, at de skulde kunne bestemme, hvilke Sogne, der skulde have deres Hartkornsydelse nedsat med omtrent 9 Kr. aarlig straks, og hvilke der skulde vente indtil en Menneskealder; thi det er efter min Opfattelse meget uheldigt og urigtigt at lægge en saadan Afgørelse i Tiendekommissærens Haand, selv om de tilmed allesammen bleve af den ærede Ordførers Partifæller, altsaa Folk, der vare særlig inde i Lovens Aand og Forstaaelse. Den ærede Ordfører mente, at Forslaget ikke godt kunde være anderledes. Det tror jeg nu godt, det kan. Jeg tror godt, at det i den Henseende kan ændres, uden at man derved kommer ind paa at ændre væsentligt ved Forslagets Hovedtanker, men det anser jeg ikke Tiden for heldigt til at komme nærmere ind paa, da der jo alligevel nu ikke kan stilles Ændringsforslag til Forslaget her i Tinget, idet det jo er Forslagets 3dje Behandling, vi nu staa ved. Naar den ærede Ordfører sluttede med at udtale — det forekom mig, at det var særlig henvendt til mig — at der var nogle, der stemte for Forslaget med Bagtanker, kan jeg sige, at jeg stemmer for Forslaget med den Bagtanke, at jeg haa-

ber, at de af mig paapegede Anker skulle blive rettede. Men for øvrigt vil jeg ønske, at Forslaget vil gaa igennem saa vidt muligt uændret, selv om min Tro paa dets Gennemførelse ikke er saa overdrevent stor.

Byriell-Jensen: Naar jeg vil stemme for det foreliggende Forslag om Tiendeaflysningen, er det ikke med det Ønske, at Landstinget skal forandre det, men med det Ønske, at det vil blive Lov i den Skikkelse, hvori det nu foreligger. Jeg tror nemlig ikke paa, at et Forslag om Tiendeaflysning vilde blive vedtaget i Landstinget, hvis man stillede Tiendejerne ugunstigere, end man har stillet dem i det foreliggende Forslag. Jeg mener, vi kunne være Forslaget bekendt over for de tre Faktorer, som Sagen angaar, nemlig Tiendeyderne, Tiendejerne og Statskassen. Derfor vil jeg stemme for Forslaget, som sagt, med det Ønske, at det maa blive Lov saaledes, som det foreligger.

Bjerre: Jeg vil ogsaa gerne tillade mig at give dette Forslag min anbefaling. Naar jeg har den Mening, at det er rigtigt at skride til en Afløsning af Tienden, er det især, fordi denne Skat — jeg tillader mig at kalde den en Skat — hviler som en Ulighed ud over den danske Jord, en Ulighed, som har gjort sig gældende, og som vil blive ved at gøre sig gældende, en Ulighed, som vil være Kilden til Strid og Misundelse mellem de forskellige Landbrugere, og en Ulighed, som vil være en Hindring, naar vi skulle i Lag med at lovgive om Skatteforholdene paa Landet. Min Grund er ogsaa især den, at denne Skat er en uretfærdig Skat. Jeg skal ikke komme dybere ind paa at tale om, hvorvidt det er en Gave til de nuværende Bjere eller ikke, og den Slags Ting. Jeg skal blot minde om, hvad der ogsaa er berørt af foregaaende ærede Talere, at man ved hver eneste Lov af nogen Betydning altid vil komme til at forrykke Forholdet noget, altid vil komme til enten at skade eller gavne, og at enhver Bevilling af Statskassen altid vil komme nogle til gode og derimod skade andre. Men naar Forholdet nu er et saadant, at der her fra dette Tings Side Gang efter Gang i mange Aar har været ydet Bevillinger til enkelte Klasser af Borgere, særlig ogsaa til Købstæderne fremfor til Landet, mener jeg, at det med Rette kan siges, at en saadan Bevilling, som den, der kræves her til Afløsning af Tienden, er fuldt ud forsvarlig. Vi have gennem Anlæg af Havne, Anlæg